

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-164/15 P a C-165/15 P

**Evropská komise
proti
Aer Lingus Ltd
a
Ryanair Designated Activity Company**

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Vnitrostátní daň z letecké dopravy – Použití rozdílných sazeb – Snížená sazba u letů do místa určení nacházejícího se maximálně 300 km od vnitrostátního letiště – Výhoda – Selektivní charakter – Posouzení v případě, kdy daňové opatření může představovat omezení volného pohybu služeb – Vrácení – Spotřební daně“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 21. prosince 2016

1. *Podpory poskytované státy — Pojem — Poskytnutí zvýhodněného daňového zacházení určitým podnikům ze strany veřejných orgánů — Zahrnutí — Zvýhodnění vyplývající z obecného opatření, které je bez rozdílu použitelné na všechny hospodářské subjekty — Vyloučení*

(Čl. 107 odst. 1 SFEU)

2. *Podpory poskytované státy — Pojem — Selektivní charakter opatření — Vnitrostátní opatření, které může zvýhodňovat určité podniky nebo výrobní odvětví oproti jiným, které se nacházejí ve srovnatelné skutkové a právní situaci*

(Čl. 107 odst. 1 SFEU)

3. *Podpory poskytované státy — Pojem — Selektivní charakter opatření — Posouzení založené na zohlednění použité legislativní techniky — Vyloučení*

(Čl. 107 odst. 1 SFEU)

4. *Podpory poskytované státy — Pojem — Daňové opatření, které je v rozporu s jinými ustanoveními unijního práva než s články 107 a 108 SFEU — Vyloučení kvalifikace výjimky z tohoto opatření, které využívají určití daňoví poplatníci, jako státní podpory — Podmínky*

(Čl. 107 odst. 1 SFEU)

5. *Kasační opravný prostředek — Důvody kasačního opravného prostředku — Důvod opravného prostředku směřující proti odůvodnění rozsudku, na němž není založený výrok — Nerelevantní důvod kasačního opravného prostředku*

(Článek 256 SFEU; statut Soudního dvora, článek 58)

6. *Podpory poskytované státy — Rozhodnutí Evropské komise, kterým se podpora prohlašuje za neslučitelnou s vnitřním trhem a nařizuje její ukončení — Určení povinností členského státu — Povinnost navrácení — Rozsah — Obnovení předchozí situace*

(Čl. 108 odst. 2 první pododstavec SFEU)

7. *Podpory poskytované státy — Navrácení protiprávní podpory — Obnovení předchozí situace — Porušení zásady proporcionality a zásady rovného zacházení — Neexistence*

(Články 107 a 108 SFEU)

1. Pojem „podpora“ je obecnější než pojem „dotace“ vzhledem k tomu, že zahrnuje nejen taková pozitivní plnění, jako jsou samotné dotace, ale také zásahy státu různými způsoby snižující náklady, které obvykle zatěžují rozpočet podniku a které proto mají tutéž povahu a tytéž účinky jako dotace, aniž jimi v přesném slova smyslu jsou.

Z toho vyplývá, že opatření, kterým veřejné orgány přiznávají určitým podnikům výhodnější daňové zacházení, které sice není spojeno s převodem státních prostředků, ale staví příjemce do příznivější finanční situace oproti ostatním poplatníkům, je státní podporou ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Naproti tomu zvýhodnění vyplývající z obecného opatření, které je bez rozdílu použitelné na všechny hospodářské subjekty a není proto selektivní, nepředstavují státní podpory ve smyslu článku 107 SFEU.

(viz body 40, 41)

2. Za účelem posouzení podmínky selektivnosti je třeba podle čl. 107 odst. 1 SFEU určit, zda v rámci daného právního režimu může vnitrostátní opatření zvýhodňovat určité podniky nebo určitá odvětví výroby vůči ostatním, kteří se nacházejí s ohledem na cíl sledovaný uvedeným režimem ve srovnatelné skutkové a právní situaci.

(viz bod 51)

3. Článek 107 odst. 1 SFEU nerozlišuje mezi státními zásahy v závislosti na technikách používaných vnitrostátními orgány.

Pro posouzení případného charakteru určitého opatření jako státní podpory a konkrétně pro určení toho, zda takové opatření vede k příznivějšímu daňovému zacházení s jeho příjemci oproti ostatním poplatníkům, jsou relevantní pouze účinky dotčeného daňového opatření.

(viz body 58, 68)

4. Na základě okolnosti, že daňové opatření je kromě článků 107 a 108 SFEU v rozporu i s jinými ustanoveními unijního práva, nelze z kvalifikace jako státní podpory vyloučit výjimku z takového opatření, kterou požívají někteří daňoví poplatníci, dokud dotčené opatření vyvolává účinky vůči ostatním daňovým poplatníkům a dokud nebylo zrušeno ani prohlášeno za protiprávní, a v důsledku toho za neúčinné.

V takovém případě musí Komise za účelem kvalifikace daňového opatření jako státní podpory tyto účinky zohlednit, a nemůže je ignorovat pouze z toho důvodu, že daňoví poplatníci, na které se vztahovalo daňově méně příznivé zacházení, mohli případně získat navrácení přeplatku daně, kterou odvedli, v řízení u vnitrostátních soudů.

(viz body 69, 77)

5. V rámci řízení o kasačním opravném prostředku je třeba důvody namířené proti odůvodnění rozsudku Tribunálu podanému pro úplnost zamítnout jako irelevantní, neboť nemohou zapříčinit zrušení tohoto rozsudku.

(viz bod 86)

6. Cílem povinnosti dotčeného členského státu vyžadovat navrácení podpory, kterou Komise považuje za neslučitelnou se společným trhem, je obnovit stav předcházející jejímu poskytnutí.

Tento cíl je dosažen, pokud dotčené podpory, případně navýšené o úroky z prodlení, byly vráceny příjemcem nebo jinými slovy podniky, které je skutečně použily. Tímto vrácením tak příjemce ztrácí výhodu, kterou měl na trhu ve vztahu ke svým soutěžitelům, a dochází k obnovení situace před poskytnutím podpory.

Navíc navrácení protiprávní podpory za účelem obnovení předchozí situace nezahrnuje odlišné obnovení minulosti v závislosti na takových hypotetických skutečnostech, jako jsou rozhodnutí, často s více možnostmi, která mohla být učiněna dotčnými subjekty, tím spíše že rozhodnutí skutečně učiněná podnikem, který měl prospěch z podpory, se mohou ukázat jako nezměnitelná.

Navrácení podpory zahrnuje vrácení výhody, kterou získal příjemce prostřednictvím takové podpory, a nikoli vrácení případného hospodářského přínosu, který získal příjemce využitím této výhody. Takový přínos se nemusí shodovat s výhodou, kterou představuje uvedená podpora, a dokonce se může ukázat, že není vůbec žádný, aniž by bylo možné na základě této okolnosti odůvodnit nenavrácení též podpory nebo navrácení částky, která se liší od částky, kterou představuje výhoda získaná na základě dotčené protiprávní podpory.

Pokud jde konkrétně o protiprávní podporu poskytnutou v podobě daňového zvýhodnění, navrácení podpory vyžaduje, aby se na plnění skutečně poskytnutá příjemci dotčené podpory použilo daňové zacházení, které se na ně mělo vztahovat při neexistenci protiprávní podpory.

Dále navrácení částky rovnající se rozdílu mezi daní, která by byla splatná v případě neexistence opatření protiprávní podpory, a nižší částkou uhrazenou na základě použití tohoto opatření, nepředstavuje novou daň uloženou se zpětnou účinností. Jedná se o výběr části původní daně, která nebyla zaplácena z důvodu uplatnění protiprávního osvobození. Takový výběr není ani sankcí.

(viz body 89–92, 93, 114)

7. Povinnost navrátit takovou podporu není v rozporu se zásadou proporcionality ani se zásadou rovného zacházení. Zrušení protiprávní podpory cestou vrácení je logickým důsledkem zjištění její protiprávnosti, takže vrácení této podpory s cílem obnovení dřívějšího stavu nelze v zásadě považovat za nepřiměřené opatření ve srovnání s cíli ustanovení Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor.

Dále příjemci podpory, kteří ji musí vrátit, se zjevně nenacházejí ve stejné situaci, jako podniky, které nebyly příjemci podpory a jichž se navrácení netýká, čímž nevzniká otázka odlišného zacházení ve srovnatelných situacích v rozporu se zásadou rovného zacházení.

(viz body 116, 117)